

ปัญหาและข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

An Analysis of Problems and Errors in English-to-Thai Translation by English Major Students

นพรัตน์ จันทรโสภะ

มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก ประเทศไทย

Nopparat Chansopha
Naresuan University, Phitsanulok, Thailand

✉: nopparatc@nu.ac.th
(Corresponding Email)

Received: 03 February 2025; Revised: 05 March 2025; Accepted 19 March 2025
© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยเน้นการตรวจสอบข้อผิดพลาดด้านโครงสร้างไวยากรณ์ การเลือกใช้คำศัพท์ กริยาวิเศษณ์ และการแปลสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความถูกต้องและความชัดเจนในการถ่ายทอดความหมายในภาษาเป้าหมาย โดยเก็บข้อมูลจากแบบทดสอบการแปลและการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อวิเคราะห์ลักษณะที่ส่งผลต่อข้อผิดพลาดและอุปสรรคในกระบวนการแปล ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดคือการแปลกาลและกาลลักษณะ (Tenses and Aspects) ร้อยละ 41.5 รองลงมาคือข้อผิดพลาดในการแปลกริยาวิเศษณ์ (Phrasal Verbs) ที่ไม่สอดคล้องกับบริบท ร้อยละ 28.7 ตามด้วยข้อผิดพลาดในการเลือกใช้คำที่มีความหมายหลากหลาย (Polysemy) ร้อยละ 18.2 และข้อผิดพลาดในการแปลสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม (Cultural References) ร้อยละ 11.6 การสัมภาษณ์นิตินัยสะท้อนให้เห็นว่าสาเหตุหลักของข้อผิดพลาดเหล่านี้มาจากการขาดความมั่นใจในการปรับโครงสร้างและการตีความเชิงบริบทในภาษาเป้าหมาย นิสิตมักแปลโดยยึดตามตัวอักษรเนื่องจากขาดความมั่นใจในการตีความเชิงบริบทโดยกังวลว่าการปรับเปลี่ยนโครงสร้างอาจส่งผลให้ความหมายของต้นฉบับผิดเพี้ยน ข้อค้นพบนี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการแปลที่เน้นการตีความความหมายเชิงบริบท การเลือกใช้คำศัพท์ที่เหมาะสม และความเข้าใจในบริบททางวัฒนธรรม เพื่อให้มนิสิตสามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

คำสำคัญ: ข้อผิดพลาดในการแปล; การแปลภาษาอังกฤษ-ไทย; สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม

Abstract

This study aims to analyze English-to-Thai translation errors made by undergraduate English majors, with a focus on grammatical structures, lexical choices, phrasal verbs, and cultural references. These factors play a crucial role in determining the accuracy and clarity of meaning in the target language. Data were collected through translation tests and in-depth

interviews with students to investigate the underlying causes of errors and challenges in the translation process. The findings reveal that the most frequent type of error involves the translation of tenses and aspects, accounting for 41.5% of all errors. This is followed by errors in translating phrasal verbs inconsistent with context (28.7%), misinterpretation of polysemous words (18.2%), and inaccuracies in translating cultural references (11.6%). Insights from the interviews indicate that these errors predominantly result from a lack of confidence in restructuring sentences and interpreting contextual meaning in the target language. Students often rely on literal translation, driven by concerns that altering sentence structures might distort the intended meaning of the source text. These findings underscore the imperative to enhance translation proficiency, particularly in contextual interpretation, precise lexical selection, and cultural competence. Such skills are vital to ensuring that students can convey meaning accurately and comprehensively in the target language.

Keyword: translation errors; English-Thai translation; cultural references

1. บทนำ

การแปลเป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง โดยคำนึงถึงความถูกต้องของรูปแบบ เนื้อหา และบริบททางวัฒนธรรม ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ช่วยให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้และทรัพยากรจากต่างภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งความหมายแฝง ซึ่งได้แก่ความหมายทางวัฒนธรรม ปรัชญา ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ กล่าวโดยสรุป การแปลมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับ 1) การถ่ายทอดความหมาย 2) ภาษา และ 3) การสื่อสาร (สัญญาวิ สายบัว, 2560) การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเป็นงานแปลที่พบได้บ่อยในประเทศไทย เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการศึกษาและการติดต่อสื่อสาร ส่งผลให้คนไทยจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการแปลเพื่อประยุกต์ใช้ในการศึกษาและการทำงาน อย่างไรก็ตาม การแปลที่ผิดพลาดอาจส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของเนื้อหาและความเข้าใจในสาระสำคัญของข้อความต้นฉบับ

งานศึกษาของดวงตา สุพล (2541) ได้แบ่งข้อผิดพลาดของการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยออกเป็นสามด้าน ได้แก่ ด้านวัฒนธรรม ด้านโครงสร้างของภาษา และด้านความหมายของคำ ซึ่งสอดคล้องกับวรรณธ วิมลเฉลา (2543) ที่พบว่าปัญหาการแปลเกิดจากอิทธิพลของภาษาไทย เช่น ข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์และตัวสะกด รวมถึงวรรณธ เสงอร่ามเรือง (2545) ที่เน้นความสำคัญของ “การตีความ” ในการแปล โดยเฉพาะการเว้นวรรคที่หากผิดพลาดอาจเปลี่ยนแปลงความหมายของข้อความต้นฉบับได้ ตัวอย่างข้อผิดพลาดด้านวัฒนธรรม ได้แก่ การแปลสำนวน “break the ice” ตรงตัวว่า “ทุบ/ทำลายน้ำแข็ง” ซึ่งไม่สื่อความหมายในภาษาไทย คำแปลที่เหมาะสมคือ “ทำลายความเย็น” หรือ “เปิดบทสนทนา” ส่วนข้อผิดพลาดด้านโครงสร้างของภาษา เช่น ประโยค “She gave him a hand” ที่ถูกแปลเป็น “เธอให้มือเขา” ซึ่งความหมายผิดเพี้ยน คำแปลที่ถูกต้องคือ “เธอช่วยเขา” นอกจากนี้ ข้อผิดพลาดด้านความหมายของคำมักเกิดจากการเลือกใช้คำที่ไม่สอดคล้องกับบริบท เช่น “I ran into an old friend” ที่แปลตรงตัวว่า “ฉันวิ่งเข้าไปหาเพื่อนเก่า” ซึ่งไม่สะท้อนความหมายที่แท้จริง คำแปลที่ถูกต้องคือ “ฉันบังเอิญเจอเพื่อนเก่า”

การแปลไม่ใช่เพียงการเปลี่ยนรหัสทางภาษา แต่เป็นกระบวนการตีความที่ต้องอาศัยความเข้าใจในบริบท วัฒนธรรม และความหมายของต้นฉบับก่อนถ่ายทอดเป็นภาษาเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิรพรรษ์

บุญเกียรติ (2534) (อ้างถึงในทิพา เทพอักษรพงศ์, 2544) และประเทือง ทินรัตน์ (2545) ที่ระบุว่าการแปลเป็นการสื่อสารข้ามภาษาที่ต้องรักษาสมาคมระหว่างรูปแบบและความหมายของต้นฉบับ นอกจากนี้ ไนดา (Nida, 1964) ได้เสนอแนวคิดการแปลสองรูปแบบ ได้แก่ การแปลตรงตัว (Formal-Equivalence Translation) ซึ่งเน้นการรักษาโครงสร้างต้นฉบับ และการแปลเชิงไดนามิก (Dynamic-Equivalence Translation) ที่เน้นการถ่ายทอดความหมายอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งนักวิชาการ เช่น ลาร์สัน (Larson, 1984) และแคทฟอร์ด (Catford, 1965) สนับสนุนว่าการแปลควรคำนึงถึงโครงสร้างภาษาและวัฒนธรรมเพื่อให้การสื่อสารมีความถูกต้องและเป็นธรรมชาติ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิตไทยยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การจำแนกประเภทข้อผิดพลาด โดยไม่ได้พิจารณาปัจจัยอื่น ๆ เช่น ระดับชั้นการศึกษา ประสบการณ์ในการแปล หรือระดับความสามารถทางภาษาของผู้แปล ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการแปล

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ ประการแรกคือ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบประเภทของข้อผิดพลาดในการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิตในมหาวิทยาลัยนเรศวร การศึกษาในส่วนนี้จะช่วยระบุประเภทของข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นบ่อย เช่น ข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ การใช้คำที่ไม่ถูกต้อง และความหมายที่ไม่สอดคล้องกับบริบท ซึ่งข้อมูลนี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนการแปลให้ตรงกับปัญหาที่พบจริงในนิสิตไทย ประการที่สองคือ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อข้อผิดพลาดในการแปลของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ปัจจัยเหล่านี้อาจรวมถึงระดับความรู้ด้านภาษา ประสบการณ์ในการแปล และความเข้าใจในบริบทของภาษาต้นฉบับและภาษาปลายทาง การศึกษาปัจจัยเหล่านี้จะช่วยในการทำความเข้าใจถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการแปล ซึ่งอาจนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรการสอนการแปลที่สามารถลดข้อผิดพลาดและพัฒนาทักษะการแปลของนิสิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยนิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 90 คน จากสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก นิสิตทุกคนผ่านการลงทะเบียนเรียนในรายวิชา การแปลเบื้องต้น (Introduction to Translation) รหัสรายวิชา 205251 และวิชา การแปลอังกฤษ-ไทย (English-Thai Translation) รหัสรายวิชา 205252 เรียบร้อยแล้ว

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลที่มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยใช้เครื่องมือวิจัยสองประเภท ได้แก่ แบบทดสอบการแปลและแบบสอบถามปลายเปิด สำหรับแบบทดสอบการแปลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้รับการออกแบบเพื่อประเมินทักษะและความสามารถในการแปลของนิสิตในบริบทต่าง ๆ ของการแปล

จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยแบบทดสอบประกอบด้วยประโยคและวลีภาษาอังกฤษที่ครอบคลุมทั้งในด้านโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อน กริยาวลี (phrasal verbs) สำนวน (idioms) รวมถึงคำศัพท์ที่มีความหมายหลากหลายในบริบทต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอบได้แสดงความสามารถในการตีความและการใช้ภาษาที่สอดคล้องกับความหมายที่แท้จริง แบบทดสอบผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลก่อนนำมาใช้ในการวิจัย ทั้งนี้ การตรวจให้คะแนนจะคำนึงถึงความถูกต้องของการแปล ความเหมาะสมในเชิงความหมาย และการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภายใต้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ แบบทดสอบยังช่วยระบุข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นบ่อย รวมถึงประเภทของข้อผิดพลาดในการแปลที่พบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนการแปลต่อไป ในส่วนของแบบสอบถามปลายเปิดที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้รับการออกแบบมาเพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับมุมมอง ทักษะ และประสบการณ์ของผู้สอบในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยเฉพาะในด้านความท้าทายที่พบ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปล ซึ่งอาจไม่สามารถวัดผลได้ด้วยแบบทดสอบการแปลเพียงอย่างเดียว แบบสอบถามปลายเปิดนี้เปิดโอกาสให้ผู้สอบได้แสดงความคิดเห็นในเชิงอิสระ ทำให้สามารถนำเสนอความคิดเห็นที่หลากหลายเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการแปล เช่น ความยากในการทำความเข้าใจวัฒนธรรมที่แฝงในภาษาต้นฉบับ ปัญหาในการเลือกใช้คำที่เหมาะสมในภาษาไทย และความไม่มั่นใจในการใช้โครงสร้างประโยคภาษาไทยให้สอดคล้องกับต้นฉบับ ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามปลายเปิดจึงช่วยเสริมให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยให้มุมมองที่รอบด้านในประเด็นที่อาจไม่ปรากฏในผลการทดสอบการแปล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้สอบทำแบบทดสอบการแปลหลังจากเรียนเนื้อหาเสร็จสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วโดยแปลเป็นประโยค ใช้เวลาทำแบบทดสอบนี้เป็นเวลา 90 นาที ผู้สอบสามารถใช้พจนานุกรมฉบับภาษาอังกฤษ-ไทยในระหว่างการทำแบบทดสอบได้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย การวิเคราะห์เชิงปริมาณจากแบบทดสอบการแปล และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับข้อผิดพลาดและปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของผู้สอบ

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ จากแบบทดสอบการแปล ทำโดยการประเมินความถูกต้องของการแปลในด้านความหมายและโครงสร้างภาษาไทย โดยผู้วิจัยจะใช้คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบเพื่อระบุข้อผิดพลาดในแต่ละประเภท เช่น ข้อผิดพลาดด้านวัฒนธรรม โครงสร้างภาษา และความหมายของคำ ผลการทดสอบจะถูกนำมาจัดประเภทเพื่อคำนวณความถี่ของข้อผิดพลาดในแต่ละด้าน เพื่อหาประเภทข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุด และทำการเปรียบเทียบข้อผิดพลาดในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ข้อมูลจากแบบทดสอบการแปลประโยคภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจะได้รับการวิเคราะห์โดยเน้นที่ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในแต่ละด้าน โดยทำการแจกแจงความถี่ของข้อผิดพลาดและคำนวณร้อยละของข้อผิดพลาดตามประเด็นที่พบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ ข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์และโครงสร้าง

และข้อผิดพลาดด้านคำศัพท์และสำนวน เพื่อให้สามารถระบุลักษณะของข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยได้อย่างเป็นระบบและชัดเจน ดังนี้

1. ข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์และโครงสร้าง ข้อผิดพลาดในส่วนนี้เกิดจากการแปลโครงสร้างภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยไม่ตรงตามหลักไวยากรณ์และรูปแบบของภาษาไทย แบ่งเป็นข้อผิดพลาดย่อย ดังนี้

- ข้อผิดพลาดด้านการแปลกาล (Tense) ข้อผิดพลาดนี้เกิดจากการแปลรูปกริยาเพื่อแสดงกาลในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยไม่คำนึงถึงบริบทและความหมายของกาลในภาษาไทย เช่น การแปลประโยคที่อยู่ในรูปอดีตแต่ไม่ได้แสดงเป็นอดีตในภาษาไทย

- ข้อผิดพลาดด้านการแปลประโยคกรรมวาจก (Passive Voice) ข้อผิดพลาดนี้เกิดขึ้นเมื่อนิสิตแปลประโยคที่มีกรรมเป็นผู้รับผลโดยไม่ปรับให้สอดคล้องกับรูปแบบของภาษาไทย ทำให้การแปลขาดความชัดเจนและไม่เหมาะสมในเชิงโครงสร้าง

- ข้อผิดพลาดด้านการแปลประธานที่ไร้ความหมาย (Dummy Subject) ข้อผิดพลาดนี้พบในการแปลคำสรรพนาม it ในภาษาอังกฤษที่ไม่ได้มีหน้าที่แทนคำนามใด ๆ ทำให้เกิดความสับสนและขาดความหมายในประโยคภาษาไทย

2. ข้อผิดพลาดด้านคำศัพท์และสำนวน ข้อผิดพลาดนี้เกิดจากการแปลคำศัพท์และสำนวนภาษาอังกฤษที่มีความหมายแฝงหรือความหมายหลายนัย โดยแบ่งย่อยเป็นข้อผิดพลาด ดังนี้

- ข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัย: ข้อผิดพลาดเกิดจากการแปลคำที่มีความหมายตามบริบท เช่น คำศัพท์ที่อาจมีความหมายเชิงเปรียบเทียบในบริบทหนึ่ง แต่เมื่อแปลกลับตรงตัวทำให้ความหมายผิดเพี้ยน

- ข้อผิดพลาดในการแปลกริยาวลี (Phrasal Verbs): ข้อผิดพลาดนี้เกิดจากการแปลกริยาวลีหรือ two-word verbs โดยไม่คำนึงถึงความหมายรวมของคำ ซึ่งอาจทำให้ประโยคขาดความหมายตามที่ควรจะเป็น

- ข้อผิดพลาดในการแปลสุภาชิตและสำนวน: ข้อผิดพลาดเกิดขึ้นเมื่อนิสิตแปลสุภาชิตและสำนวนที่มีความหมายแฝงหรือมีความหมายเชิงวัฒนธรรมในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยแบบตรงตัว ทำให้ความหมายที่สื่อสารไม่ชัดเจนและไม่ตรงกับบริบทในภาษาไทย

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จากแบบสอบถามปลายเปิดจะทำได้โดยการวิเคราะห์เนื้อหาคำตอบของนิสิตเพื่อระบุประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปล ข้อมูลที่ได้จะถูกถอดบทวิเคราะห์เป็นประเด็นหลัก เช่น ปัญหาที่นิสิตพบขณะทำการแปล ความเข้าใจในบริบททางวัฒนธรรม และการเลือกใช้คำที่เหมาะสม การวิเคราะห์เชิงคุณภาพนี้จะช่วยเสริมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบทดสอบ โดยให้มุมมองที่หลากหลายและชัดเจนในประเด็นที่เป็นความท้าทายในการแปล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองประเภทนี้ช่วยให้ได้ภาพรวมที่ครอบคลุมของปัญหาและข้อผิดพลาดที่นิสิตพบในการแปล รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการแปล เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนการแปล

ในอนาคต

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ความถี่ของข้อผิดพลาดในการแปลด้านต่างๆ

การศึกษาข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิตสาขาภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยนเรศวร โดยใช้แบบทดสอบการแปลแบบประโยคจำนวน 30 ข้อ พบว่าข้อผิดพลาดในการแปลสามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ ข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์และโครงสร้าง ข้อผิดพลาดด้านศัพท์และสำนวน และข้อผิดพลาดด้านวัฒนธรรม ดังจะแสดงข้อมูลในแต่ละด้านในตารางตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ข้อผิดพลาดด้านการแปลไวยากรณ์และโครงสร้าง

อันดับ	ข้อผิดพลาดด้านการแปลไวยากรณ์และโครงสร้าง	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
1	การแปลกาลและกาลลักษณะ (Tenses and aspects)	40	44.90
2	การแปลกริยากรรมวาจก (Passive Voice)	22	24.70
3	การแปลประธานที่ไร้ความหมาย (Dummy subject)	15	16.90
4	การแปลเครื่องหมายวรรคตอน (Punctuation)	12	13.50
รวม		89	100

จากผลการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลไวยากรณ์และโครงสร้างภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิตสาขาภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่าข้อผิดพลาดสามารถจำแนกออกเป็น 4 ประเด็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้ ข้อผิดพลาดด้านการแปลกาลและกาลลักษณะเกิดขึ้นบ่อยที่สุด มีความถี่ถึง 40 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.90 แสดงให้เห็นว่านิสิตมักมีปัญหาในการถ่ายทอดรูปกริยาที่สื่อถึงกาลเวลาในภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง รองลงมาคือข้อผิดพลาดด้านการแปลประโยคที่มีกริยาเป็นกรรมวาจก (Passive Voice) ข้อผิดพลาดด้านนี้เกิดขึ้น 22 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.70 เกิดจากการแปลประโยคที่มีโครงสร้างกรรมวาจกในภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทยโดยไม่ปรับรูปประโยคให้เข้ากับโครงสร้างที่นิยมใช้ในภาษาไทย ทำให้ความหมายของข้อความที่แปลขาดความสมบูรณ์และมีความคลุมเครือ อันดับสามคือ ข้อผิดพลาดด้านการแปลประธานที่ไร้ความหมาย (Dummy Subject) พบจำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.90 เนื่องจากภาษาไทยมักละประธานเมื่อไม่จำเป็น และสุดท้าย ข้อผิดพลาดด้านการแปลเครื่องหมายวรรคตอน (Punctuation) พบจำนวน 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.50 เนื่องจากกฎการใช้วรรคตอนในภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ภาษาอังกฤษใช้เครื่องหมายวรรคตอนอย่างเข้มงวดเพื่อกำหนดโครงสร้างประโยค

ตารางที่ 2 ข้อผิดพลาดด้านศัพท์และสำนวน

อันดับ	ข้อผิดพลาดด้านศัพท์และสำนวน	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
1	การแปลคำที่มีหลายความหมาย (Polysemy)	30	34.90
2	การแปลกริยาวลี (Phrasal Verbs)	25	29.10

3	การแปลสุภาษิตและสำนวน (Idioms and Proverbs)	15	17.40
4	ข้อผิดพลาดในการเลือกคำศัพท์ที่ไม่เหมาะสม (Lexical Choice Errors)	10	11.60
5	การแปลคำแสลง (Slang)	8	9.30
รวม		86	100

จากตารางการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดด้านศัพท์และสำนวนในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิต พบว่าข้อผิดพลาดหลักๆ เรียงตามความถี่จากมากไปน้อยดังนี้ 1) การแปลคำที่มีหลายความหมาย (Polysemy) พบจำนวน 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.90 สะท้อนให้เห็นว่านิสิตมีปัญหาในการตีความคำที่มีหลายความหมายในภาษาอังกฤษ ไม่สามารถเลือกคำที่สอดคล้องกับบริบทในภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม 2) การแปลกริยาวิเศษณ์ (Phrasal Verbs) พบ 25 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.10 กริยาวิเศษณ์ในภาษาอังกฤษมีความหมายเฉพาะเจาะจง ซึ่งการแปลตรงตัวทำให้ความหมายของประโยคผิดเพี้ยน 3) การแปลสุภาษิตและสำนวน (Idioms and Proverbs) พบ 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.40 ข้อผิดพลาดนี้เกิดจากการแปลสุภาษิตและสำนวนที่มีความหมายแฝงในภาษาอังกฤษโดยตรง ซึ่งขาดการปรับให้เข้ากับบริบทภาษาไทย 4) ข้อผิดพลาดในการเลือกคำศัพท์ที่ไม่เหมาะสม (Lexical Choice Errors) พบ 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.60 ข้อผิดพลาดนี้เกิดจากการเลือกใช้คำศัพท์ที่ไม่สอดคล้องกับระดับภาษาและบริบท ทำให้ความหมายของข้อความไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของต้นฉบับ และ 5) การแปลคำแสลง (Slang) พบ 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.3 ข้อผิดพลาดนี้เกิดจากการแปลคำแสลงซึ่งมีลักษณะเฉพาะตามวัฒนธรรม ทำให้สื่อสารได้ไม่ตรงตามบริบทของภาษาไทย

ตารางที่ 3 ข้อผิดพลาดด้านวัฒนธรรม

อันดับ	ข้อผิดพลาดด้านวัฒนธรรม	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
1	การแปลสัญลักษณ์หรือการอ้างอิงเฉพาะกลุ่ม (Cultural References)	28	41.80
2	การแปลการใช้สีที่มีความหมายต่างกัน (Color Symbolism)	20	29.90
3	การแปลการแสดงออกเชิงวัฒนธรรม (Cultural Expressions)	12	17.90
4	การแปลชื่อบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ (Proper Names and Events)	7	10.40
รวม		67	100

จากตารางที่ 3 ข้อผิดพลาดด้านวัฒนธรรมในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิตมีรายละเอียดดังนี้ 1) การแปลสัญลักษณ์หรือการอ้างอิงเฉพาะกลุ่ม (Cultural References) จำนวน 28 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.80 ซึ่งเกิดจากการแปลคำหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายเชิงวัฒนธรรมเฉพาะในภาษาอังกฤษ

ซึ่งไม่มีความหมายตรงในภาษาไทย ส่งผลให้ผู้แปลไม่สามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องในบริบทไทย 2) การแปลการใช้สีที่มีความหมายต่างกัน (Color Symbolism) จำนวน 20 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.90 โดยสีในวัฒนธรรมต่าง ๆ มีความหมายแฝงที่แตกต่างกัน การไม่คำนึงถึงความหมายแฝงนี้ทำให้เกิดการตีความผิด 3) การแปลการแสดงออกเชิงวัฒนธรรม (Cultural Expressions) จำนวน 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.90 ซึ่งเกิดจากการแปลสำนวนหรือการแสดงออกที่มีลักษณะเฉพาะตามวัฒนธรรม การแปลตรงตัวทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไป และ 4) การแปลชื่อบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ (Proper Names and Events) พบ 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.4 ข้อผิดพลาดนี้เกิดจากการแปลชื่อเฉพาะในภาษาอังกฤษที่มีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมซึ่งไม่ได้มีความหมายในภาษาไทย ส่งผลให้การแปลขาดความชัดเจนในความหมายที่ต้องการสื่อ และส่งผลต่อความเข้าใจโดยรวมของผู้อ่าน

4.2 ตัวอย่างลักษณะของการแปลผิดพลาดไม่เหมาะสม

ในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ พบข้อผิดพลาดที่มีผลกระทบต่อความหมายและความเข้าใจในข้อความปลายทางภาษาไทย สามารถจำแนกเพื่อแสดงตัวอย่างการแปลผิดพลาดออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ ข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์และโครงสร้าง ข้อผิดพลาดด้านศัพท์และสำนวน และข้อผิดพลาดด้านวัฒนธรรม

4.2.1 ข้อผิดพลาดด้านการแปลไวยากรณ์และโครงสร้าง

4.2.1.1 การแปลกาลและกาลลักษณะ (Tenses and aspects)

ข้อผิดพลาดในการแปลกาลและกาลลักษณะ (Tenses and Aspects) เกิดขึ้นจากหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างโครงสร้างและการใช้กาลในภาษาอังกฤษและภาษาไทย หนึ่งในปัจจัยสำคัญคือ ความแตกต่างทางโครงสร้างและรูปแบบการใช้กริยา ในภาษาอังกฤษมีการใช้รูปกริยาหลายแบบเพื่อแสดงกาลเวลา (เช่น Present, Past, Future) และกาลลักษณะ (Aspects) อย่างชัดเจน เช่น Present Perfect หรือ Past Continuous แต่ละรูปแบบจะสื่อถึงการกระทำที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาและลักษณะของการกระทำนั้นอย่างละเอียด ในทางกลับกัน ภาษาไทยไม่มีรูปกริยาที่แสดงกาลหรือกาลลักษณะอย่างชัดเจน การแสดงกาลมักพึ่งพาบริบทของประโยคหรือคำบ่งบอกเวลา เช่น "กำลัง," "แล้ว," หรือ "จะ" ซึ่งทำให้นิสิตที่ยังไม่คุ้นเคยกับการแปลกาลในภาษาอังกฤษมักแปลตามโครงสร้างต้นฉบับโดยตรง หรือบางครั้งแปลข้ามไปโดยไม่คำนึงถึงความหมายของกาลและกาลลักษณะ ทำให้การแปลไม่สามารถสื่อความหมายที่ถูกต้องตามเจตนาของต้นฉบับได้อย่างครบถ้วน ยกตัวดังต่อไปนี้

Past Simple Tense

ฉบับภาษาอังกฤษ	: She visited her grandmother last weekend.
ลักษณะที่แปลผิด	: เธอจะได้ไปเยี่ยมคุณยายเมื่อสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา
การแปลที่เหมาะสม	: เธอไปเยี่ยมคุณยายเมื่อสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา

Past Simple ใช้เพื่อแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและจบลงแล้วในอดีต การแปลผิดพลาดที่ใช้ "จะ" มาร่วมกับ "ได้" นั้นทำให้ความหมายผิดไปจากประโยคต้นฉบับเพราะ เมื่อมารวมกัน คำว่า "จะได้" สามารถตีความหมายเป็นเชิง ทศนภาวะ (Modality) ได้

Present Perfect Tense

ฉบับภาษาอังกฤษ : She has lived here for five years.

ลักษณะที่แปลผิด : เธอได้อาศัยอยู่ที่นี่เป็นเวลาห้าปี

การแปลที่เหมาะสม: เธออาศัยอยู่ที่นี่มาห้าปีแล้ว/ เธอได้อาศัยอยู่ที่นี่มาห้าปีแล้ว

Present Perfect คือเหตุการณ์ที่เริ่มในอดีตและยังคงดำเนินอยู่จนถึงปัจจุบัน ลักษณะประโยคที่แปลผิด "เธอได้อาศัยอยู่ที่นี่เป็นเวลาห้าปี" สามารถตีความได้ว่า เธอได้อาศัยอยู่ที่นี่เป็นเวลาห้าปี (แต่ปัจจุบันนี้ไม่ได้อยู่ที่นั่นแล้ว) จึงทำให้ความหมายผิดพลาดไปจากภาษาต้นฉบับ

Past Continuous Tense

ฉบับภาษาอังกฤษ : I was reading when he called.

ลักษณะที่แปลผิด : ฉันได้กำลังอ่านหนังสืออยู่เมื่อเขาโทรมา

การแปลที่เหมาะสม: ฉันกำลังอ่านหนังสืออยู่ตอนที่เขาโทรมา

Past Continuous ใช้เพื่อแสดงเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินในอดีตเมื่ออีกเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้น ข้อผิดพลาดในการแปลทำให้ความหมายของประโยคไม่แสดงถึงการกระทำที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้แล้วการเพิ่มคำ "ได้" เพื่อสื่ออดีตนั้นทำให้เกิดการใช้ภาษาฟุ่มเฟือย (Redundancy)

Future Perfect Tense

ฉบับภาษาอังกฤษ : By the time you get here, I will have finished the report.

ลักษณะที่แปลผิด : เมื่อคุณมาถึง ฉันจะทำรายงานเสร็จ

การแปลที่เหมาะสม : เมื่อคุณมาถึง ฉันจะทำรายงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว

Future Perfect ใช้เพื่อแสดงว่าเหตุการณ์หนึ่งจะเสร็จสมบูรณ์ก่อนเกิดเหตุการณ์อื่นในอนาคต การแปลที่ไม่แสดงความหมายของการเสร็จสมบูรณ์ทำให้ความหมายขาดความชัดเจนในเรื่องลำดับเวลา และลักษณะประโยคฉบับแปลผิดนั้น สามารถตีความเป็นประโยคแสดงเงื่อนไข (Conditional Sentence: Type 1) ได้ จึงทำให้ความหมายคลาดเคลื่อนจากเจตนาของภาษาต้นฉบับ

4.2.1.2 การแปลกริยากรรมวาก (Passive Voice)

การแปลกริยากรรมวาก (Passive Voice) มีข้อผิดพลาดเนื่องจากโครงสร้างประโยคของภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ภาษาอังกฤษนิยมใช้ Passive Voice เพื่อเน้นการกระทำหรือผลลัพธ์มากกว่าผู้กระทำ ซึ่งแตกต่างจากภาษาไทยที่นิยมใช้รูปประโยคที่มีประธานเป็นผู้กระทำโดยตรง การแปล Passive Voice จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยไม่ปรับรูปแบบประโยคให้สอดคล้องกับโครงสร้างและความนิยมในภาษาไทยอาจทำให้ความหมายคลุมเครือและสื่อสารไม่ชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น

ฉบับภาษาอังกฤษ : The cake was eaten by the children.

ลักษณะที่แปลผิด : เค้กถูกเด็กๆกินหมดแล้ว

การแปลที่เหมาะสม: เด็ก ๆ กินเค้กหมดแล้ว

การแปลตรงตัวในรูป Passive Voice ทำให้ประโยคไม่เป็นธรรมชาติในภาษาไทย และที่สำคัญภาษาไทยนิยมใช้โครงสร้างกรรมวาจกเพื่อสื่อถึงความหมายเชิงลบมากกว่า เช่น “เงินถูกขโมยไปเมื่อวาน” ดังนั้นการแปลที่เหมาะสมจึงควรปรับมาใช้โครงสร้างรูปกรตุวาก (Active Voice)

ฉบับภาษาอังกฤษ : The decision was made by the committee.

ลักษณะที่แปลผิด : การตัดสินใจทำขึ้นโดยคณะกรรมการ

การแปลที่เหมาะสม: คณะกรรมการได้ตัดสินใจแล้ว

การแปลตรงตัวทำให้ประโยคไม่เป็นธรรมชาติและขาดความกระชับ การใช้ Active Voice ในภาษาไทยจะช่วยให้ประโยคมีความหมายชัดเจนและเหมาะสมมากขึ้น

4.2.1.3 การแปลประธานที่ไร้ความหมาย (Dummy subject)

การแปลประธานที่ไร้ความหมาย (Dummy Subject) เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่พบในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิต ยกตัวอย่างเช่น

ฉบับภาษาอังกฤษ : It is important to exercise regularly.

ลักษณะที่แปลผิด : มันสำคัญที่จะออกกำลังกายเป็นประจำ

การแปลที่เหมาะสม: การออกกำลังกายเป็นประจำเป็นสิ่งสำคัญ

ในกรณีนี้ การใช้ "มัน" เป็นประธานที่ไร้ความหมายในภาษาไทยทำให้ประโยคขาดความชัดเจนและไม่เป็นธรรมชาติ ดังนั้นการแปลแบบเปลี่ยนโครงสร้างประโยคจึงช่วยให้การสื่อสารชัดเจนและเหมาะสมกับภาษาไทย

ฉบับภาษาอังกฤษ : It is expected that the results will be announced soon.

ลักษณะที่แปลผิด : มันถูกคาดหวังว่าผลจะถูกประกาศในเร็ว ๆ นี้

การแปลที่เหมาะสม: คาดว่าผลจะประกาศในเร็ว ๆ นี้

การใช้ "มัน" ในการแปลทำให้ประโยคภาษาไทยไม่เป็นธรรมชาติและสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน การตัด "มัน" ออกและเปลี่ยนเป็น "คาดว่า" ช่วยให้ประโยคกระชับและเหมาะสมกับภาษาไทย

4.2.1.4 การแปลเครื่องหมายวรรคตอน (Punctuation)

การแปลเครื่องหมายวรรคตอนนั้นเกิดความผิดพลาดหลักๆ คือในโครงสร้างภาษาไทยไม่นิยมใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) เครื่องหมายมหัพภาค (.) ส่วนเครื่องหมายอัฒภาค (;) มักใช้คำว่า “เพราะแต่ หรือคำว่า และ” แทนการเขียนเครื่องหมายลงไป ยังมีเครื่องหมายทวิภาค (:) ที่มักใช้คำว่า “ได้แก่” แทน ยกตัวอย่างเช่น

ฉบับภาษาอังกฤษ : She loves classical music; it helps her relax.

ลักษณะที่แปลผิด : เธอรักดนตรีคลาสสิก; มันช่วยให้เธอผ่อนคลาย

เธอรักดนตรีคลาสสิก มันช่วยให้เธอผ่อนคลาย

การแปลที่เหมาะสม: เธอรักดนตรีคลาสสิกเพราะมันช่วยให้เธอผ่อนคลาย

ฉบับภาษาอังกฤษ : Here's what you need to bring: ID, notebook, and pen.

ลักษณะที่แปลผิด : นี่คือสิ่งที่คุณต้องนำมา บัตรประชาชน สมุดบันทึก และปากกา

การแปลที่เหมาะสม : สิ่งที่ต้องนำมา ได้แก่ บัตรประชาชน สมุดบันทึก และปากกา

4.2.2 ข้อผิดพลาดด้านศัพท์และสำนวน

จากการเก็บข้อมูลการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ พบข้อผิดพลาดด้านศัพท์และสำนวนที่มีผลกระทบต่อความหมายจำแนกเพื่อแสดงตัวอย่างการแปลผิดพลาดออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

4.2.2.1 การแปลคำที่มีหลายความหมาย (Polysemy)

ข้อผิดพลาดนี้อาจเกิดจากการแปลตรงตัวหรือการเลือกคำที่ไม่สอดคล้องกับบริบท ส่งผลให้การสื่อความหมายผิดเพี้ยนจากต้นฉบับ ยกตัวอย่างเช่น

ฉบับภาษาอังกฤษ : She could not bear the weight of the responsibilities.

ลักษณะที่แปลผิด : เธอไม่สามารถแบกรับน้ำหนักของความรับผิดชอบได้

การแปลที่เหมาะสม : เธอไม่สามารถรับมือกับความรับผิดชอบได้

คำว่า "bear" มีความหมายได้ทั้ง "แบกรับ" ในทางกายภาพและ "รับมือ" ในทางนามธรรม การแปลตรงตัวว่า "แบกรับน้ำหนัก" ทำให้ความหมายดูแปลกและขาดความเป็นธรรมชาติ การใช้คำว่า "รับมือ" ในภาษาไทยจะสื่อถึงความหมายเชิงนามธรรมได้ชัดเจนกว่า

ฉบับภาษาอังกฤษ: She decided to object to the proposal during the meeting.

ลักษณะที่แปลผิด : เธอตัดสินใจจะต่อต้านให้กับข้อเสนอในระหว่างการประชุม

การแปลที่เหมาะสม: เธอตัดสินใจคัดค้านข้อเสนอในระหว่างการประชุมคำว่า

คำว่า "object" มีหลายความหมาย ในบริบทนี้หมายถึง "คัดค้าน" แต่การแปลแบบเลือกคำที่ไม่เข้าบริบทโดยใช้ความหมายว่า "ต่อต้าน" ซึ่งมักใช้กับ การปกครอง การเมือง อุดมการณ์ จึงไม่สมเหตุสมผลและไม่เป็นธรรมชาติ การเลือกใช้คำว่า "คัดค้าน" ในภาษาไทยช่วยให้ความหมายตรงกับต้นฉบับและมีความเป็นธรรมชาติเป็นไปตามหลักการ “การวางคำร่วมกัน” (Collocation)

4.2.2.2 การแปลกริยวลี (Phrasal Verbs)

กริยวลีมีความหมายที่ซับซ้อนและไม่ตรงตามตัวอักษรของกริยวลีภาษาอังกฤษ กริยวลีประกอบด้วยกริยาหลักและคำบุพบทหรือคำวิเศษณ์เมื่อรวมกันแล้วมักมีความหมายเฉพาะหรือความหมายเชิงนามธรรม ยกตัวอย่างเช่น

ฉบับภาษาอังกฤษ : They decided to put off the meeting until next week.

ลักษณะที่แปลผิด : พวกเขาตัดสินใจที่จะยกเลิกการประชุมไว้จนถึงสัปดาห์หน้า

การแปลที่เหมาะสม : พวกเขาตัดสินใจที่จะเลื่อนการประชุมไปสัปดาห์หน้า
คำว่า "put off" หมายถึง "เลื่อน" การแปลผิดว่า "ยกเลิก" ทำให้ประโยคผิดความหมาย
ฉบับภาษาอังกฤษ : While cleaning the attic, he came across his old photo.
ลักษณะที่แปลผิด : ขณะทำความสะอาดห้องใต้หลังคา เขามองหารูปเก่าของเขา
การแปลที่เหมาะสม: ขณะทำความสะอาดห้องใต้หลังคา เขาบังเอิญเจอรูปเก่าของเขา
กริยาลี "come across" ในบริบทนี้หมายถึง "บังเอิญเจอ" การแปลว่า "มองหา" ทำให้ความหมายผิด
การแปลที่ถูกต้องควรใช้คำว่า "บังเอิญเจอ" เพื่อสะท้อนความหมายของการพบโดยไม่ได้ตั้งใจ

4.2.2.3 การแปลสุภาษิตและสำนวน (Idioms and Proverbs)

สำนวนและสุภาษิตมักมีความหมายแฝงหรือความหมายเฉพาะเจาะจงที่ไม่สามารถแปล
แบบตรงตัวได้ การแปลที่ตรงตัวเกินไปอาจทำให้ผิดความหรือไม่สอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมของภาษา
ปลายทาง ยกตัวอย่างเช่น

ฉบับภาษาอังกฤษ : She accidentally spilled the beans about the surprise party.

ลักษณะที่แปลผิด : เธอเผลอทำถ้วยหกที่งานปาร์ตี้เซอร์ไพรส์

การแปลที่เหมาะสม: เธอเผลอหลุดปากเรื่องงานปาร์ตี้เซอร์ไพรส์

สำนวน "spill the beans" หมายถึง "หลุดความลับ" หรือ "เปิดเผยความลับ" การแปลที่เหมาะสมกับ
บริบทประโยคนี้คือ "หลุดปาก"

4.2.2.4 ข้อผิดพลาดในการเลือกคำศัพท์ที่ไม่เหมาะสม (Lexical Choice Errors)

จากข้อมูลการแปลของนิสิต ข้อผิดพลาดนี้เกิดจากการเลือกคำที่ไม่สอดคล้องกับบริบท
หรือระดับภาษาที่เหมาะสมส่งผลให้ความหมายของข้อความผิดและขาดความเป็นธรรมชาติ ยกตัวอย่างเช่น

ฉบับภาษาอังกฤษ : He is very consistent in her work.

ลักษณะที่แปลผิด : เขาทำงานอย่างสม่ำเสมอ

การแปลที่เหมาะสม : เขาทำงานเสมอต้นเสมอปลาย

คำว่า "consistent" หมายถึงความเสมอต้นเสมอปลายและความคงเส้นคงวา การแปลเป็น
"สม่ำเสมอ" ทำให้ความหมายคลาดเคลื่อนและไม่เหมาะสมกับบริบท

4.2.2.5 การแปลคำแสลง (Slang)

คำแสลงมักมีความหมายเฉพาะหรือใช้ในกลุ่มวัฒนธรรมเฉพาะ ทำให้การแปลโดยตรง
อาจทำให้ความหมายผิด ยกตัวอย่างเช่น

ฉบับภาษาอังกฤษ : Don't worry, I'm just pulling your leg.

ลักษณะที่แปลผิด : ไม่ต้องห่วง ฉันแค่ดึงขาคุณเล่น

การแปลที่เหมาะสม : ไม่ต้องห่วง ฉันแค่ล้อคุณเล่น

"pull someone's leg" เป็นคำแสลงหมายถึง "ล้อเล่น" การแปลตรงตัวว่า "ดึงขาคุณ" จึงผิด

ความหมายจากภาษาต้นฉบับ

4.2.3 ข้อผิดพลาดด้านวัฒนธรรม

นิสิตไม่สามารถถ่ายทอดความหมายหรือบริบทที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง โดยคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมซึ่งทำให้ความหมายผิด สามารถจำแนกได้ 4 ด้าน ดังนี้

4.2.3.1 การแปลสัญลักษณ์หรือการอ้างอิงเฉพาะกลุ่ม (Cultural References)

ฉบับภาษาอังกฤษ : We're having a big family dinner for Thanksgiving.
ลักษณะที่แปลผิด : เราจะมีมื้อค่ำใหญ่ของครอบครัวในวันขอบคุณพระเจ้า
การแปลที่เหมาะสม : ในเทศกาลขอบคุณพระเจ้าเราจะมีอาหารเย็นมื้อพิเศษของครอบครัว

คำว่า "Thanksgiving" ไม่มีในวัฒนธรรมไทย การแปลตรงตัวโดยไม่อธิบายทำให้ผู้อ่านคนไทยไม่เข้าใจ การเสริมข้อมูลเพิ่มเติมโดยใช้คำว่า "เทศกาล" จะสื่อถึงบริบททางวัฒนธรรมที่ถูกต้อง

4.2.3.2 การแปลการใช้สีที่มีความหมายต่างกัน (Color Symbolism)

ฉบับภาษาอังกฤษ : He saw red when he heard the news.
ลักษณะที่แปลผิด : เขาหน้าแดงเมื่อได้ยินข่าวนั้น
การแปลที่เหมาะสม : เขารู้สึกโกรธเมื่อได้ยินข่าวนั้น

ในภาษาอังกฤษ "red" เป็นสีที่หมายถึงความโกรธในวัฒนธรรมตะวันตก การแปลโดยใช้คำว่า "หน้าแดง" แปลว่า "รู้สึกเขิน" จึงทำให้เกิดความสับสนและผิดความในภาษาไทย การแปลที่ถูกต้องควรแปลว่า "โกรธ" เพื่อสื่อความหมายที่แท้จริง

4.2.3.3 การแปลการแสดงออกเชิงวัฒนธรรม (Cultural Expressions)

ฉบับภาษาอังกฤษ : We should all sit down and break bread together.
ลักษณะที่แปลผิด : เราทุกคนควรนั่งลงและรับประทานอาหารขมปังร่วมกัน
การแปลที่เหมาะสม : เราทุกคนควรนั่งลงและรับประทานอาหารร่วมกัน

"break bread" ในวัฒนธรรมตะวันตกหมายถึงการร่วมรับประทานอาหารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ การแปลว่า "รับประทานอาหารขมปัง" ในภาษาไทยทำให้สื่อความหมายสับสนได้ การแปลให้สอดคล้องกับบริบทควรใช้คำว่า "รับประทานอาหารร่วมกัน"

4.2.3.4 การแปลชื่อบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ (Proper Names and Events)

ฉบับภาษาอังกฤษ : He's considered a Mount Rushmore of basketball.
ลักษณะที่แปลผิด : เขาถูกมองว่าเป็นเมาท์รัชมอร์ของบาสเก็ตบอล
การแปลที่เหมาะสม : เขาถูกมองว่าเป็นตำนานของวงการบาสเก็ตบอล

"Mount Rushmore" เป็นสัญลักษณ์ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่สื่อถึงบุคคลสำคัญและระดับตำนาน การแปลตรงตัวว่า "เมาท์รัชมอร์" ทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจ การแปลควรใช้คำว่า "ตำนาน" เพื่อให้สื่อถึงความสำคัญและระดับความยิ่งใหญ่ในบริบท

5. อภิปรายผล

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิตเกิดจากการขาดทักษะด้านการตีความที่ครอบคลุม ทั้งในส่วนของโครงสร้างไวยากรณ์ การเลือกคำศัพท์ที่เหมาะสม การแปลกริยาวิลี และการแปลสัญลักษณ์เชิงวัฒนธรรม ข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดคือการแปลกาล (Tenses) และกรรมวาจก (Passive Voice) ซึ่งทำให้ความหมายคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับ การแปลคำที่เกี่ยวกับกาล เช่น "He had finished his homework before dinner" เป็น "เขาทำการบ้านเสร็จก่อนมื้อเย็น" โดยไม่ปรับให้ชัดเจนว่าการบ้านเสร็จสิ้นก่อนเหตุการณ์อื่นในอดีต อาจทำให้ผู้รับสารในภาษาไทยเข้าใจลำดับเหตุการณ์ผิดพลาด งานวิจัยของอัจฉรา ไสค์ตระกูล (2554) ระบุว่า การแปลกาลและกรรมวาจกต้องอาศัยการตีความที่ลึกซึ้งในบริบทภาษาเป้าหมาย นิสิตควรได้รับการฝึกฝนเพื่อให้สามารถปรับรูปแบบประโยคได้อย่างเหมาะสม เช่น เปลี่ยนประโยค Passive ในภาษาอังกฤษให้เป็น Active ในภาษาไทยเพื่อความกระชับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Eugene Nida (1964) ที่เสนอว่าการแปลควรมุ่งเน้นให้ผู้อ่านภาษาเป้าหมายเข้าใจความหมายได้อย่างเป็นธรรมชาติ (Dynamic Equivalence) มากกว่าการรักษาโครงสร้างดั้งเดิม (Formal Equivalence)

นอกจากนี้ การแปลกริยาวิลี (Phrasal Verbs) เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่พบบ่อย เช่น การแปล "take off" ว่า "เอาออก" แทนที่จะใช้ว่า "ถอดออก" เมื่อใช้ในบริบทที่เกี่ยวกับการถอดเสื้อผ้า หรือ "เครื่องบินขึ้น" เมื่อกล่าวถึงเครื่องบิน การแปลตรงตัวของกริยาวิลีทำให้ความหมายคลาดเคลื่อนและขาดความชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่านิสิตยังขาดทักษะการตีความความหมายเฉพาะของกริยาวิลี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Peter Newmark (1988) ที่กล่าวถึงความแตกต่างระหว่าง Semantic Translation และ Communicative Translation โดยการแปลแบบแรกมุ่งเน้นการคงโครงสร้างของต้นฉบับ ขณะที่การแปลแบบหลังเน้นให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นในภาษาเป้าหมาย ซึ่งเหมาะกับการแปลกริยาวิลีที่ต้องอาศัยบริบทและความหมายแฝงในภาษาไทย งานวิจัยของวรรณ แสงอร่ามเรือง (2542) ระบุว่า การแปลกริยาวิลีจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจความหมายแฝงในบริบทภาษาไทย นิสิตจึงควรได้รับการฝึกเพื่อให้สามารถแยกแยะและเลือกใช้กริยาวิลีที่สื่อความหมายอย่างถูกต้อง

ข้อผิดพลาดในการเลือกคำศัพท์ที่เหมาะสม (Lexical Choice Errors) มักพบในคำที่มีหลายความหมาย เช่น คำว่า "pitch" ซึ่งในบริบทกีฬาอาจหมายถึง "สนาม" แต่ในอีกบริบทหนึ่งอาจหมายถึง "การนำเสนอ" เช่นในประโยค "He made a strong pitch to the investors" หากแปลเป็น "เขาทำสนามที่แข็งแกร่งให้กับนักลงทุน" จะทำให้ข้อความขาดความหมาย การแปลให้สอดคล้องกับบริบทโดยใช้คำว่า "การนำเสนอ" จะทำให้ความหมายถูกต้องและเป็นธรรมชาติมากกว่า งานวิจัยของอัจฉรา ไสค์ตระกูล (2554) ชี้ว่า นิสิตมักประสบปัญหาในการตีความ Polysemy หรือคำที่มีหลายความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Mona Baker (1992) ที่กล่าวถึงปัญหาการไม่มีคำที่ตรงกันในภาษาเป้าหมาย (Non-equivalence at Word

Level) และความจำเป็นในการเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับบริบทแทนการแปลตรงตัว

อีกประเด็นหนึ่งที่พบคือข้อผิดพลาดในการแปลสัญลักษณ์และการแสดงออกเชิงวัฒนธรรม (Cultural References) เช่น การแปล "Uncle Sam" เป็น "ลุงแซม" หรือ "Thanksgiving" เป็น "วันขอบคุณพระเจ้า" โดยไม่มีคำอธิบายเพิ่มเติม อาจทำให้ผู้อ่านภาษาไทยไม่เข้าใจความหมายแฝงที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ในบริบทอเมริกัน คำว่า "Uncle Sam" หมายถึงรัฐบาลสหรัฐฯ และ "Thanksgiving" เป็นเทศกาลเฉพาะของชาวอเมริกัน การแปลสัญลักษณ์เชิงวัฒนธรรมควรให้ความสำคัญกับการสื่อความหมายในเชิงบริบทและอาจต้องเสริมคำอธิบายเพื่อให้ความหมายไม่คลาดเคลื่อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lawrence Venuti (1995) ที่เสนอว่าการแปลควรพิจารณาว่าจะเลือกใช้แนวทาง Foreignization (รักษาคูณลักษณะทางวัฒนธรรมของต้นฉบับ) หรือ Domestication (ปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมาย) โดยในกรณีของสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม การใช้ Domestication ร่วมกับคำอธิบายเพิ่มเติมจะช่วยให้ข้อความมีความชัดเจนและเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นในภาษาไทย

โดยสรุป ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิตสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการตีความความหมายเชิงบริบท ความหมายแฝง และการเลือกใช้โครงสร้างที่เหมาะสมตามธรรมชาติของภาษาไทย ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับแนวคิดของนักทฤษฎีการแปลหลายคน เช่น Nida (1964), Newmark (1988), Baker (1992), Venuti (1995) และ Toury (1995) การฝึกฝนทักษะเหล่านี้จะช่วยให้นิสิตสามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและสื่อสารได้อย่างครบถ้วน ผลการศึกษานี้จึงยืนยันว่าการพัฒนาทักษะการแปลจำเป็นต้องมุ่งเน้นการตีความเชิงบริบท การเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับธรรมชาติของภาษาไทย ตลอดจนการเพิ่มความมั่นใจในการปรับโครงสร้างประโยคให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานของภาษาเป้าหมาย (Translation Norms) ตามแนวคิดของ Gideon Toury (1995) เพื่อให้การแปลมีความสมบูรณ์และสามารถสะท้อนเจตนารมณ์ของต้นฉบับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ได้ชี้ให้เห็นถึงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นบ่อยในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนิสิต รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดเหล่านี้ ดังนั้นผู้สอนการแปลควรพัฒนาแบบฝึกหัดที่ช่วยให้นิสิตฝึกการตีความบริบทและเลือกใช้คำศัพท์ที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามการวิจัยในอนาคตอาจพิจารณาขยายขอบเขตเพื่อให้ครอบคลุมในหลายประเด็นเพิ่มเติม ดังนี้

1. การศึกษาเชิงเปรียบเทียบในกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการแปล ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบในกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย เช่น นิสิตในระดับต่าง ๆ หรือผู้เรียนที่มีทักษะการแปลระดับมืออาชีพ ซึ่งจะช่วยให้เห็นความแตกต่างในการตีความและการแปลระหว่างกลุ่มที่มีทักษะต่างกัน

2. การวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับการแปลโครงสร้างไวยากรณ์เฉพาะ จากข้อผิดพลาดที่พบบ่อยในด้านโครงสร้างไวยากรณ์ การวิจัยในอนาคตอาจเจาะลึกถึงโครงสร้างเฉพาะ เช่น กรรมวาจก (Passive Voice), การใช้คำเชื่อม (Conjunctions), และการแปลกาลลักษณะ (Aspects) โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดความ

ยากลำบากในการแปลในแต่ละโครงสร้างและเสนอแนวทางการฝึกฝนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การใช้เทคโนโลยีในการแปลและการพัฒนาทักษะการตีความ ควรพิจารณาการใช้เทคโนโลยี เช่น ซอฟต์แวร์แปลภาษาและระบบการตรวจสอบไวยากรณ์ เพื่อศึกษาถึงผลของเทคโนโลยีเหล่านี้ต่อความแม่นยำในการแปล นอกจากนี้ การวิจัยอาจสำรวจว่านิสิตสามารถใช้เทคโนโลยีเหล่านี้เพื่อพัฒนาทักษะการตีความและลดข้อผิดพลาดในการแปลได้อย่างไร

4. การศึกษาเกี่ยวกับการสอนทักษะการตีความบริบททางวัฒนธรรม เนื่องจากข้อผิดพลาดในการแปลที่เกิดจากการขาดความเข้าใจในบริบททางวัฒนธรรมเป็นประเด็นที่พบได้บ่อย การวิจัยในอนาคตสามารถสำรวจถึงวิธีการสอนที่มุ่งเน้นการตีความวัฒนธรรม โดยเฉพาะการแปลสัญลักษณ์และการแสดงออกที่เป็นเอกลักษณ์ในภาษาอังกฤษ เพื่อให้ให้นิสิตสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทการแปลที่แตกต่างได้อย่างเหมาะสม

5. การประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมการฝึกอบรมการแปล การวิจัยในอนาคตควรประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมการฝึกอบรมการแปลที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะเฉพาะ เช่น การตีความกริยาวิลี, การเลือกใช้คำที่เหมาะสมในบริบทต่าง ๆ, และการแปลที่สอดคล้องกับธรรมชาติของภาษาเป้าหมาย การวิจัยนี้จะช่วยให้นักการศึกษาสามารถพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนิสิตในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ดวงตา สุพล. (2541). *ทฤษฎีและกลวิธีการแปล*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพา เทพอัศวพงศ์. (2544). *การแปลเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา บริสุทธิ์. (2542). *ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์.
- ประเทือง ทินรัตน์. (2545). *การแปลเชิงปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณา วิมลเฉลา. (2543). *คู่มือสอนแปล* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณา แสงอร่ามเรือง. (2542). *การแปล: แนวคิด ทฤษฎี และการฝึกฝน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรณา แสงอร่ามเรือง. (2545). *ทฤษฎีและหลักการแปล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ ปันมณี. (2546). *การแปลขั้นสูง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัญญาวิ สายบัว. (2560). *หลักการแปล* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัญญา ไส้ศัตรูไกล. (2554). *การแปลกาลและกรรมวาจาในบริบทภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Baker, M. (1992). *In other words: A coursebook on translation*. London: Routledge.

- Barnwell, K. G. L. (1980). *Introduction to semantics and translation*. England: Summer Institute of Linguistics, Horsleys Green.
- Catford, J. C. (1980). *A linguistic theory of translation*. Oxford: Oxford University Press.
- Larson, M. L. (1984). *Meaning-based translation: A guide to cross-language equivalence*. New York: University Press of America.
- Newmark, P. (1988). *A textbook of translation*. New York: Prentice Hall.
- Nida, E. A. (1964). *Toward a science of translating: With special reference to principles and procedures involved in Bible translating*. Leiden: E. J. Brill.
- Toury, G. (1995). *Descriptive translation studies and beyond*. Amsterdam: John Benjamins.
- Venuti, L. (1995). *The translator's invisibility: A history of translation*. London: Routledge.